

М'ЯЗОВА ТКАНИНА

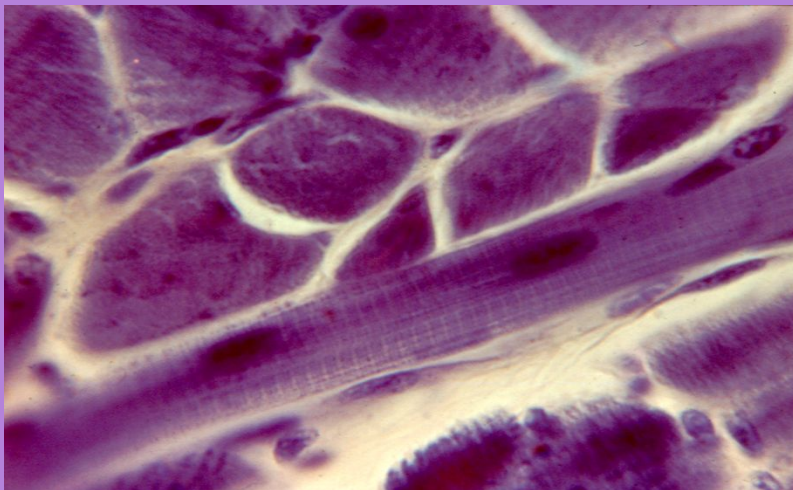
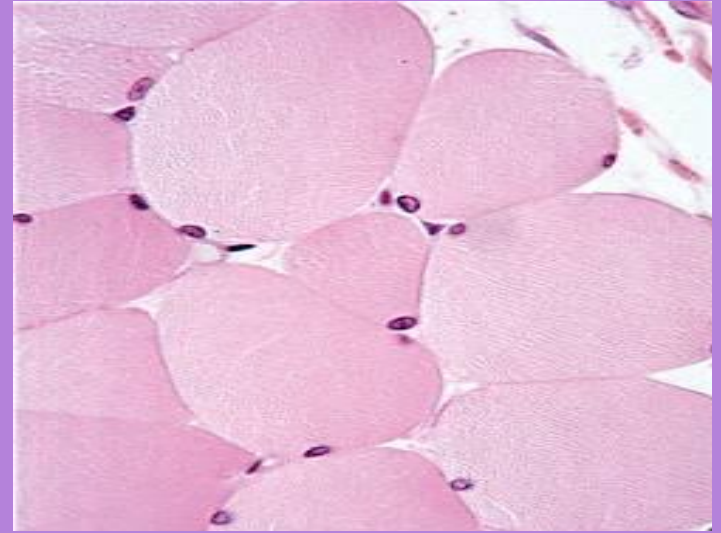
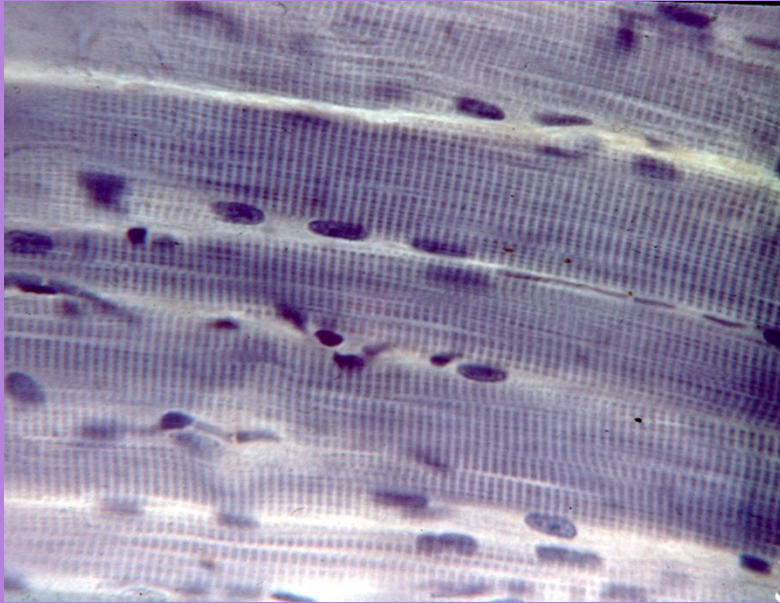
Посмугована скелетна м'язова тканина

Посмугована серцева м'язова тканина

Непосмугована м'язова тканина

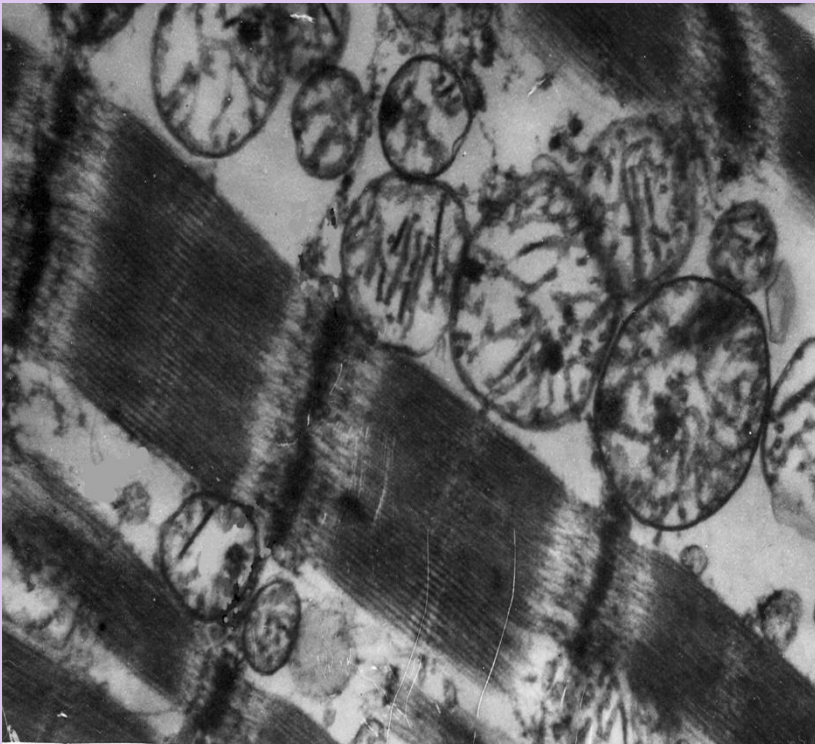
Посмугована скелетна м'язова тканина

зліва – продольний зріз м'язових волокон; справа – їх поперечний зріз

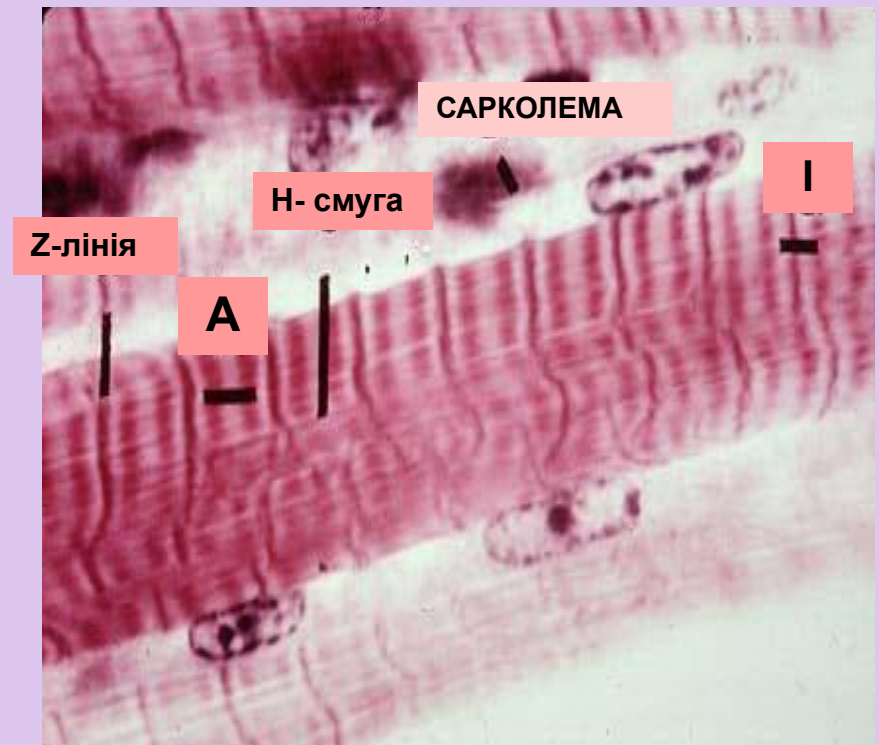

- **Структурна одиниця** - м'язові волокна – видовжені структури
- Утворюються з міотомів (соміти)
- Посмугованість пов'язана з міофібрилами
- Ядра розташовані на периферії
- Здатні до репаративної регенерації

Будова міофібрили

Вздовж кожної міофібрили розташований ланцюжок з мітохондрій та саркоплазматичний ретикулум

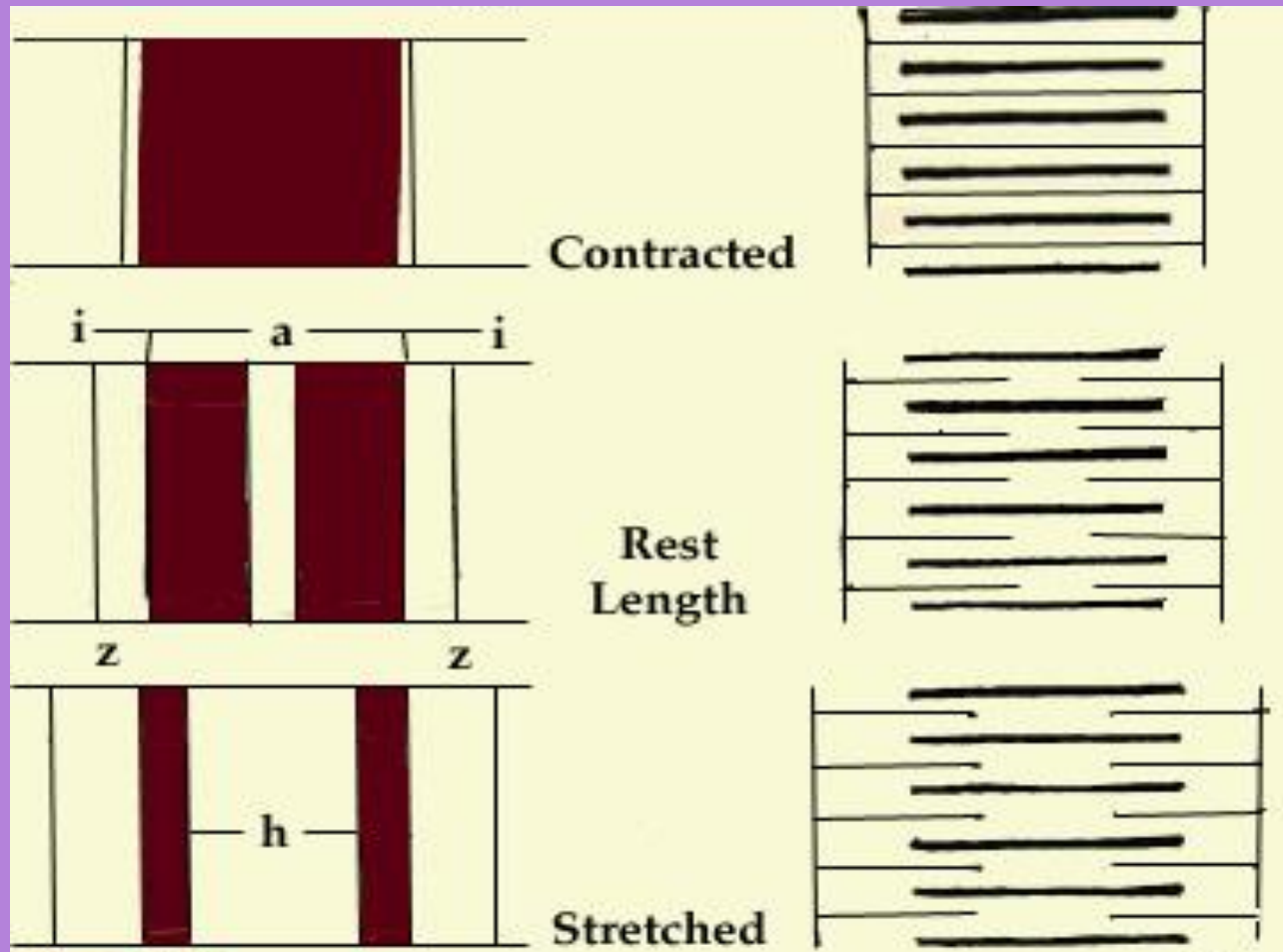

А-диск складається із міозинових міофіламентів

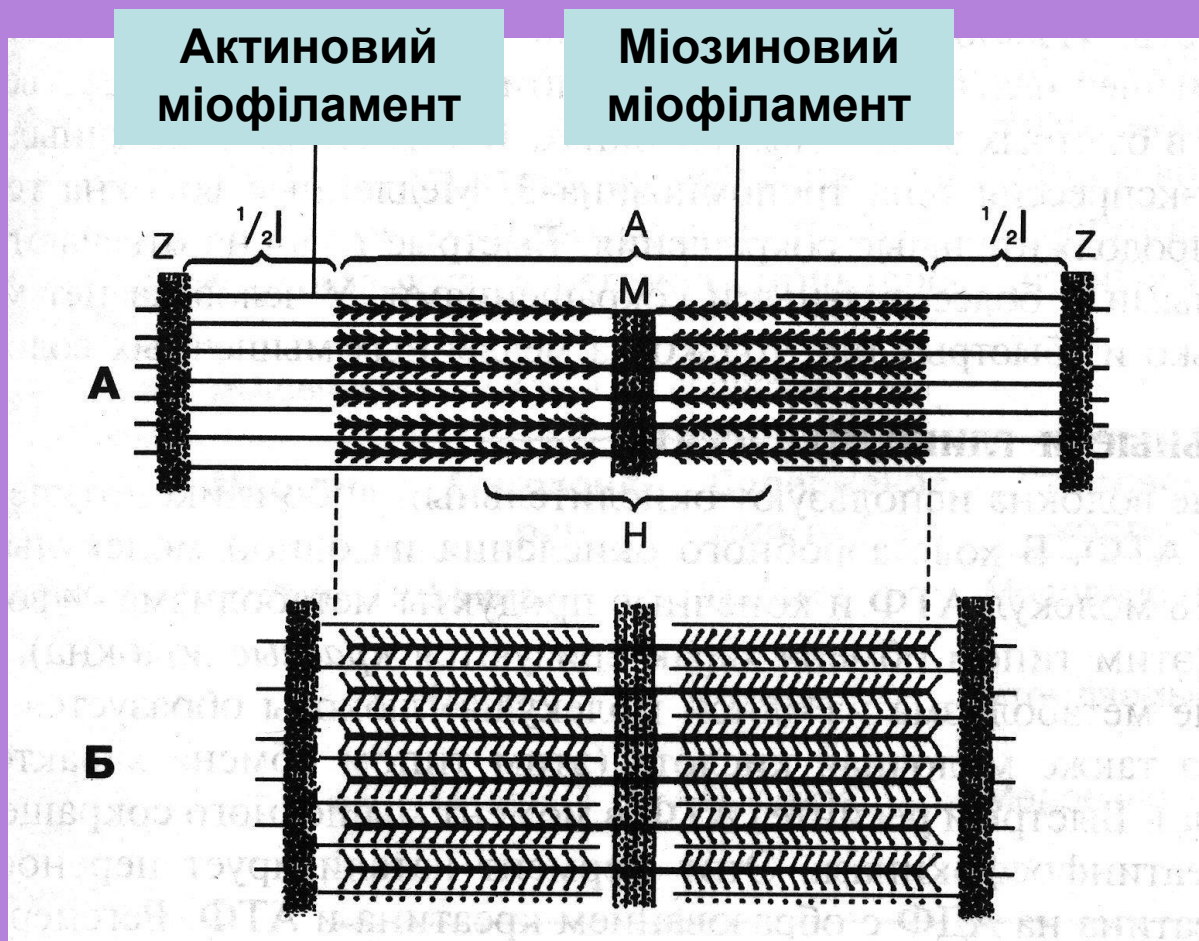
І-диск складається із актинових міофіламентів

Будова саркомера у різних станах

зверху – вниз: при скороченні, у стані спокою, при розтягненні)

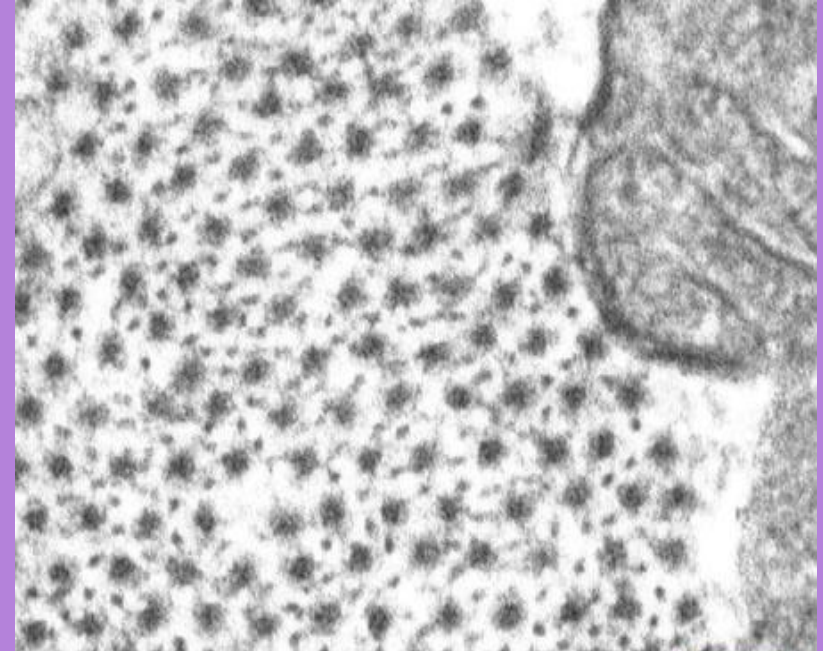
БУДОВА САРКОМЕРА

Співвідношення **міозинових** міофіламентів та **актинових** міофіламентів

У складі саркомера ідентифіковані поздовжні нитки, міофіламенти, або мікрофіламенти, двох типів – світлі тонкі (актинові) і темні товсті (міозинові)

На один міозиновий міофіламент припадає два актинових. На поперечному розрізі тонкі філаменти утворюють шестикутник, у центрі якого розташований товстий філамент.

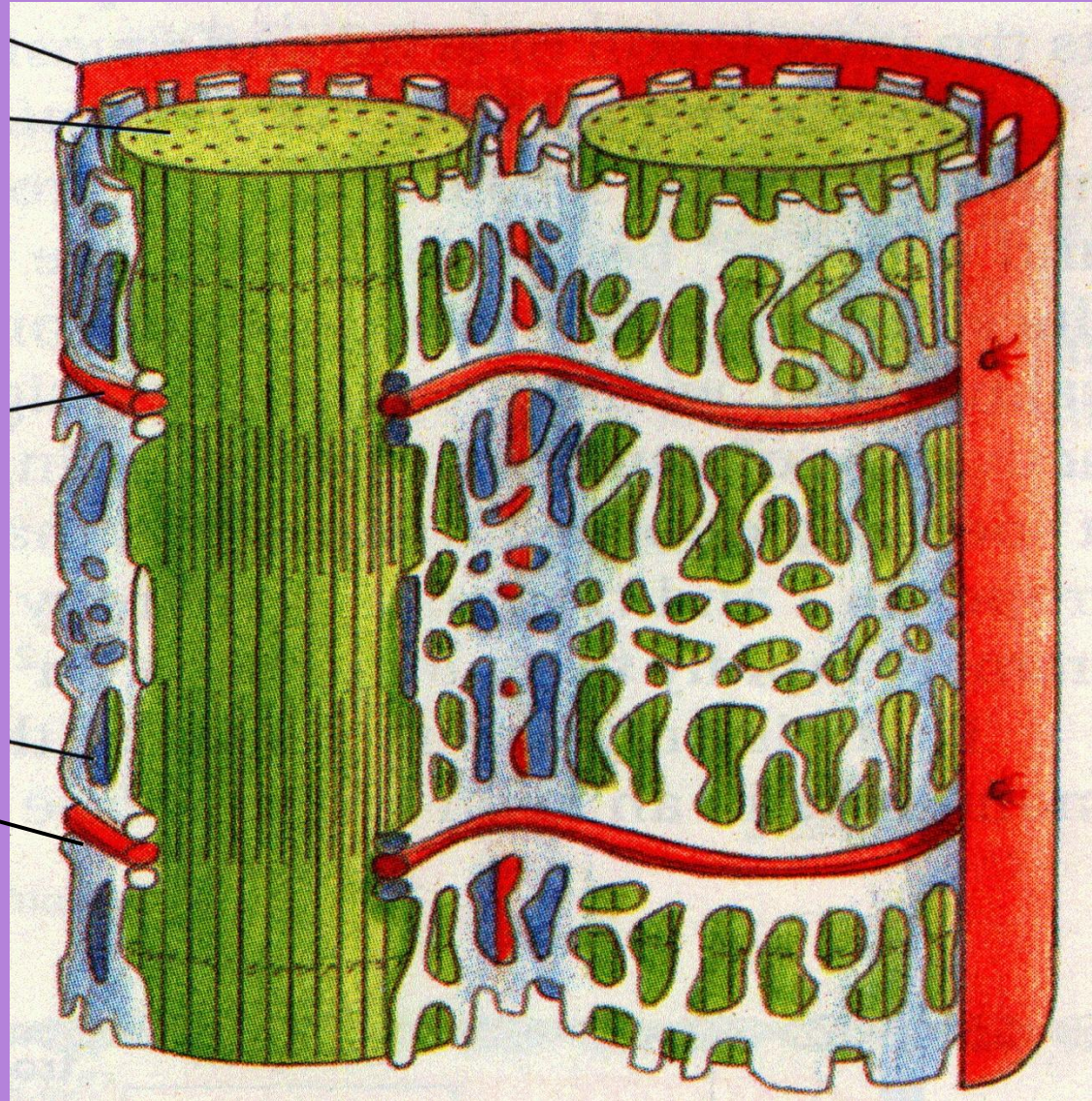
Будова тріади

Сарколема

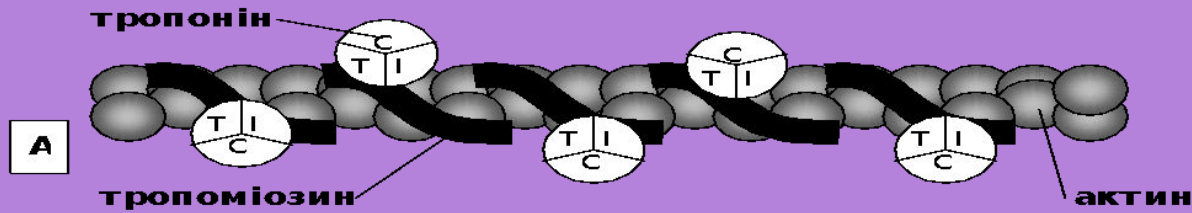
Міофібрила

Т-трубочка
(випинання сарколеми)

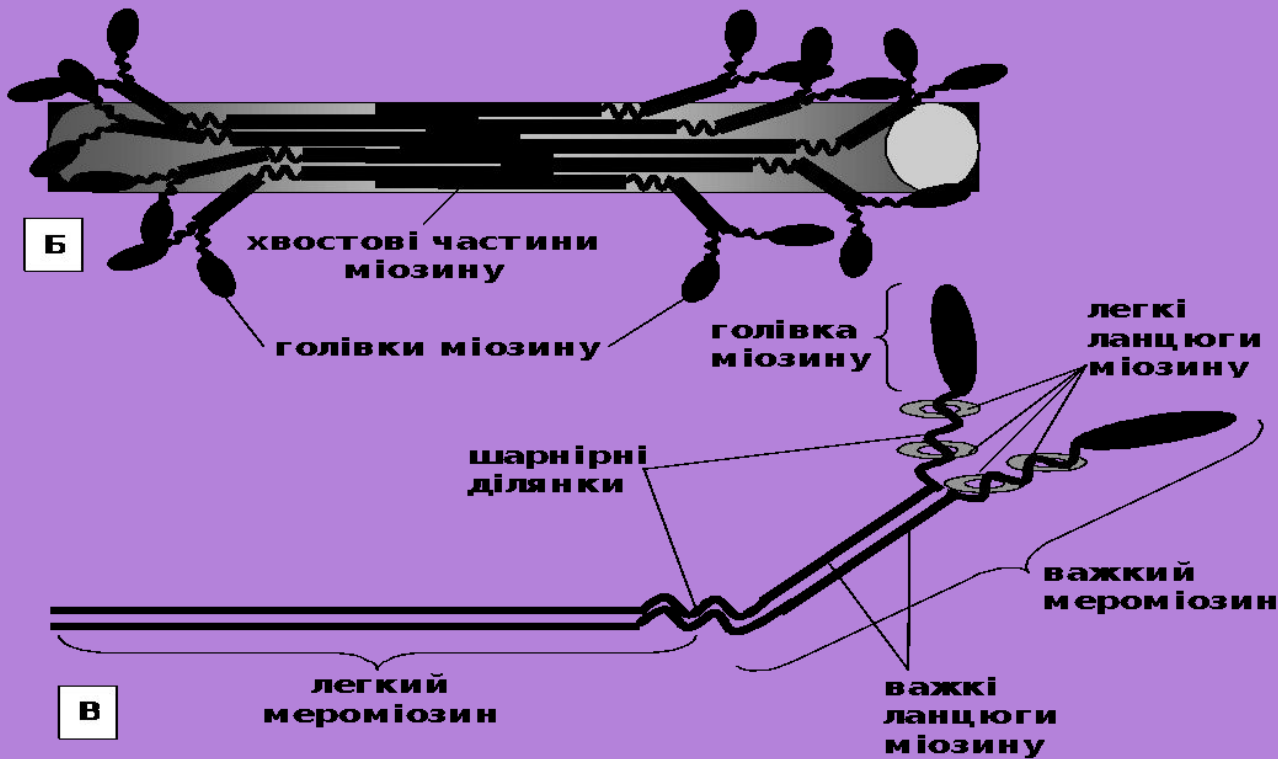
Термінальні
цистерни
(саркоплазматичний
ретикулум)

Характеристика міофіламентів

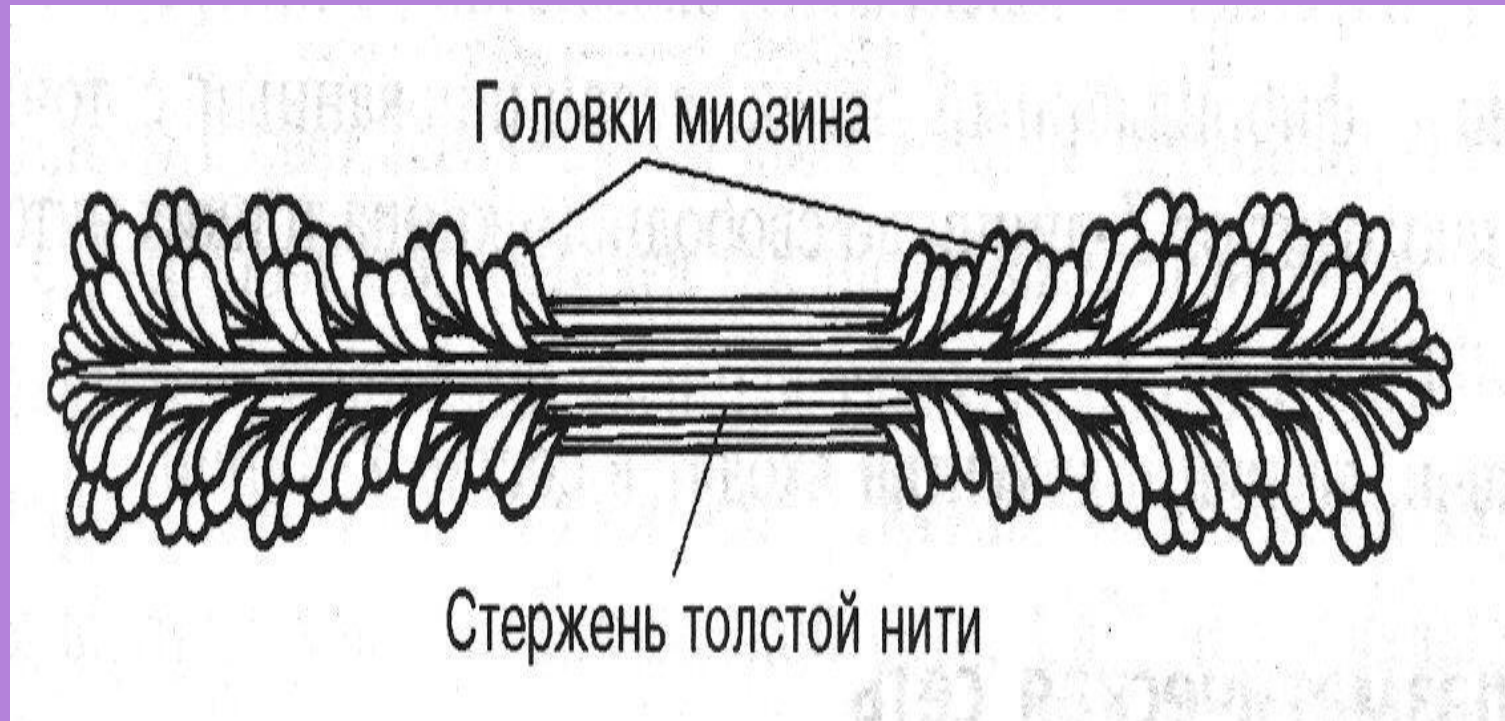
Актинові

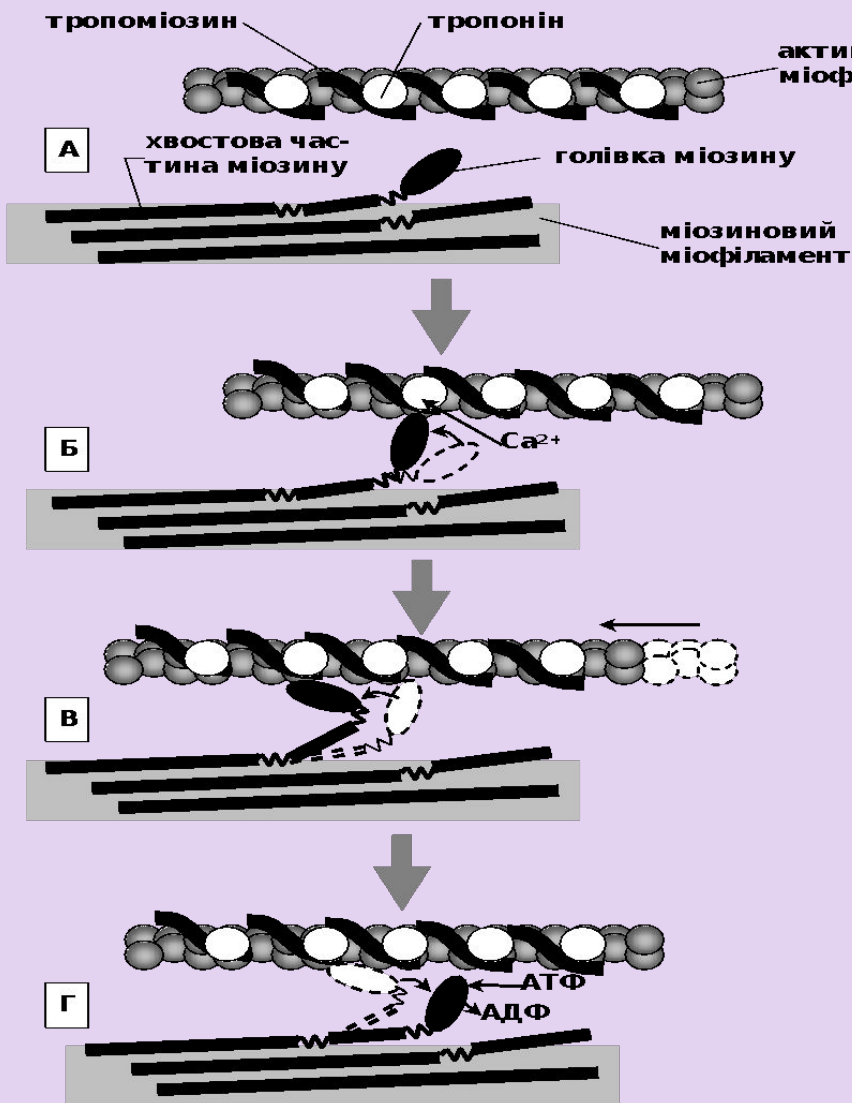
Міозинові

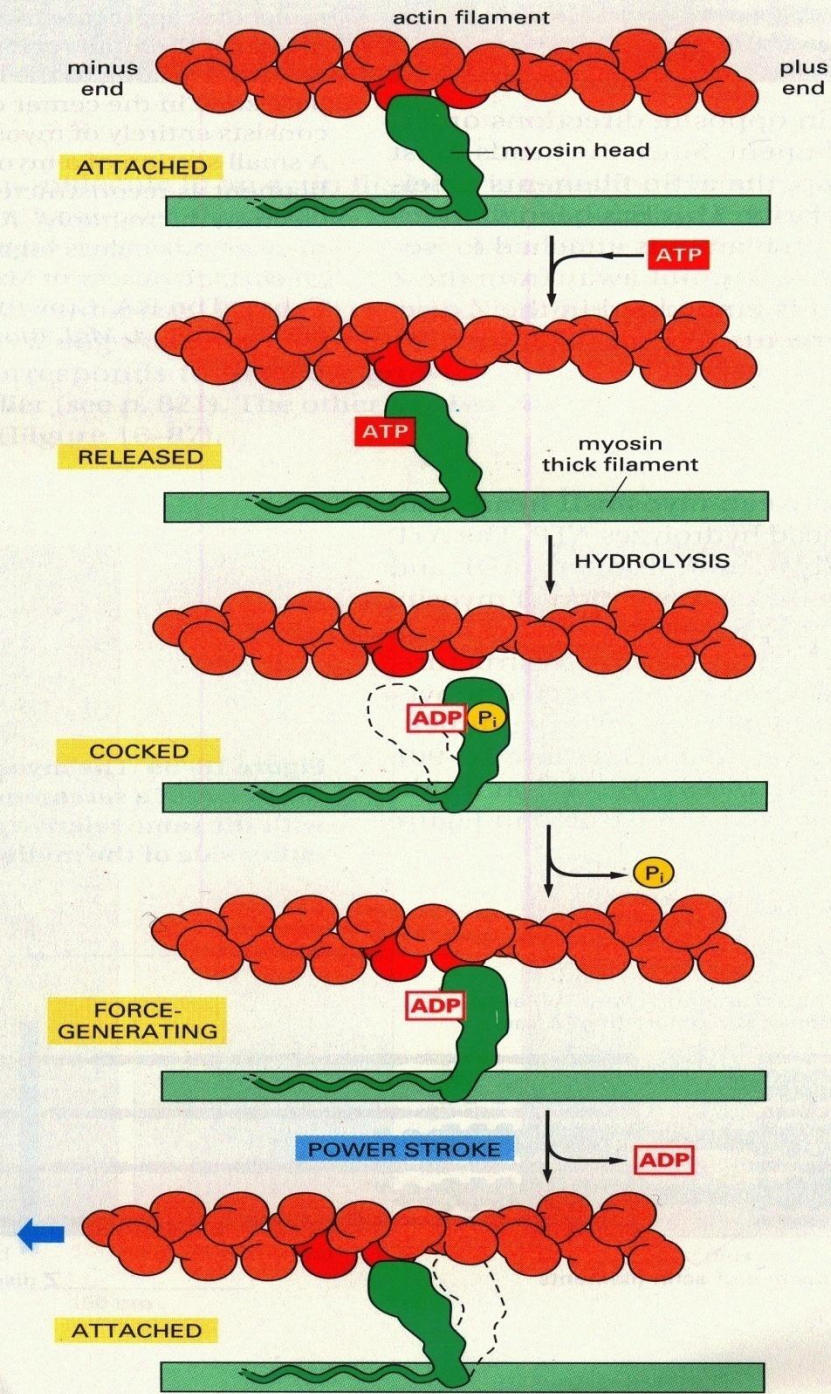
БУДОВА МІОЗИНОВОГО МІОФІЛАМЕНТА

Механізм скорочення міофібрили

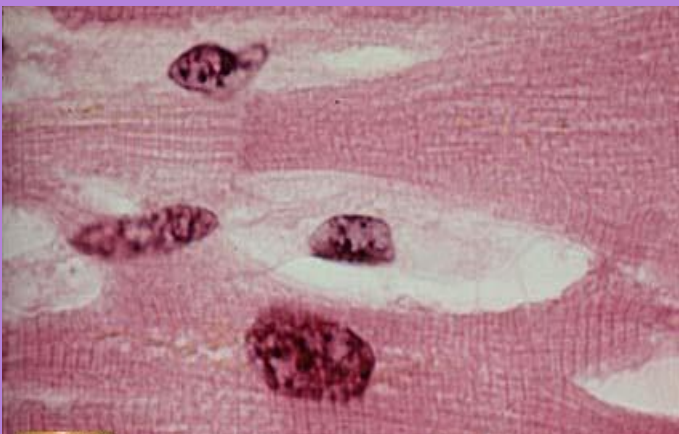
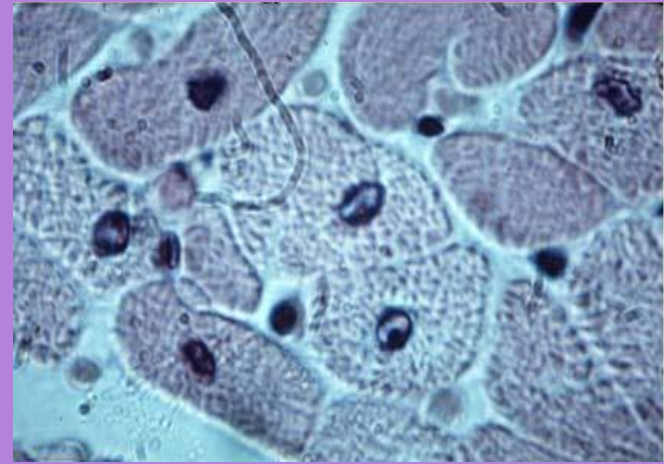
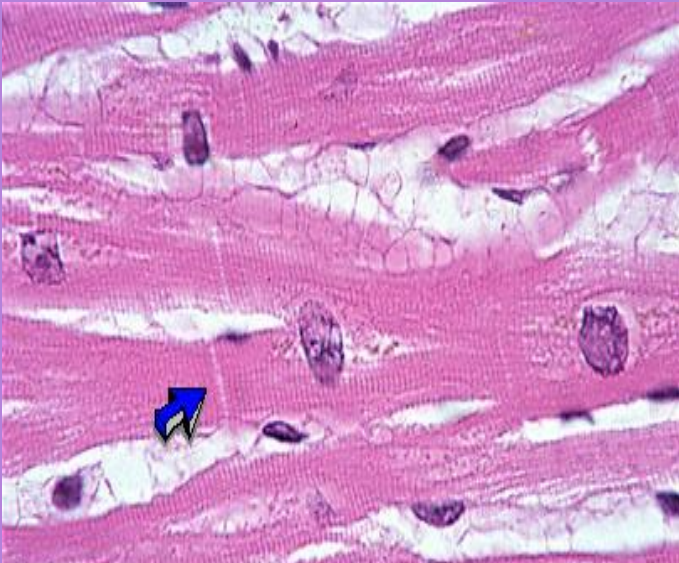

- ❖ Нервовий імпульс досягає сарколеми (через холінергічний рецептор)
- ❖ По Т-трубочкам сарколеми він передається до термінальних цистерн саркоплазматичного ретикулума
- ❖ Відкриваються потенціалзалежні Ca -канали і Ca виходить у саркоплазму
- ❖ Ca зв'язується з тропоніном S
- ❖ Змінюється конформація тропонінових комплексів на поверхні актинових міофіламентів і вони відтягують тропоміозин, що лежить у жолобках і таким чином оголюються центри зв'язування з голівками міозину на поверхні актинових міофіламентів
- ❖ Голівки міозину взаємодіють з АТФ і стають спроможними приєднуватися до актинових міофіламентів
- ❖ Змінюється конформація голівки міозину, у шарнірних ділянках молекула міозину згинається таким чином, що підтягує у середину А-дисків актинові міофіламенти (I-диски)
- ❖ Отже зникають I-диски, тобто скорочується міофібрила, скорочується м'язове волокно, скорочуються м'язи
- ❖ Для розслаблення м'язів Ca видаляється через Ca -насоси і депонується у порожнині саркоплазматичного ретикулума

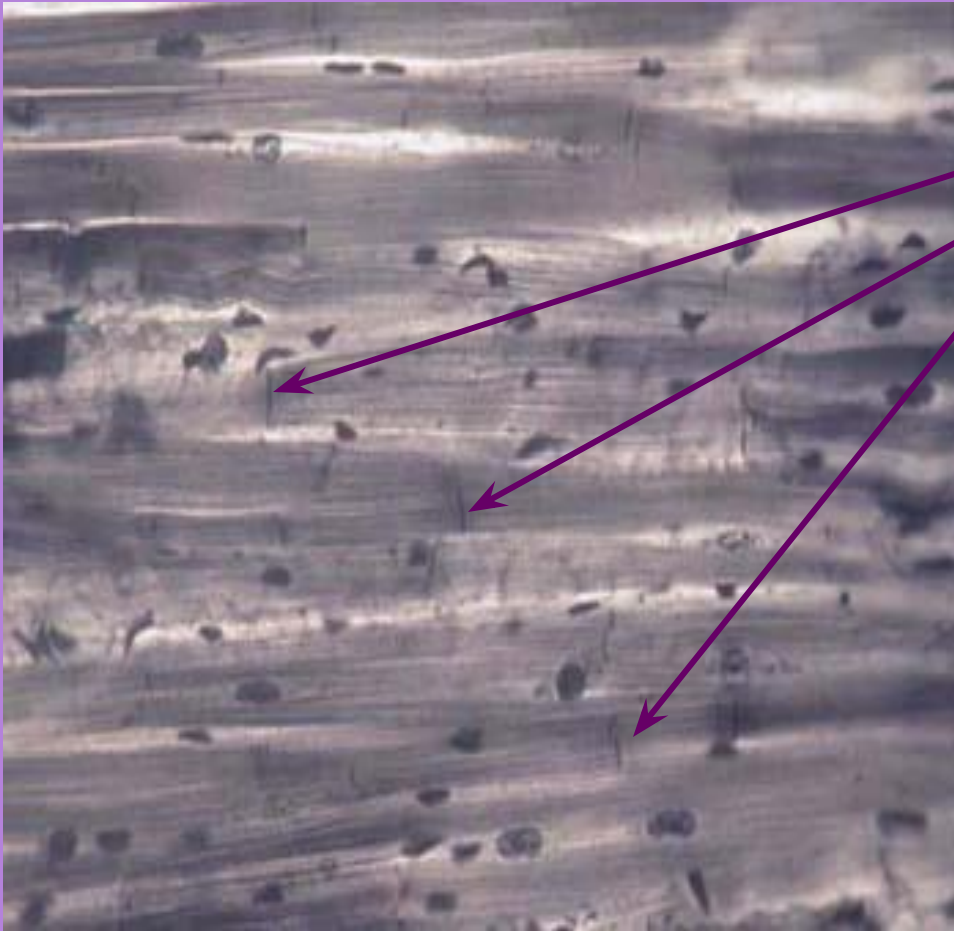
Посмугована серцева м'язова тканина

зліва – продольний зріз кардіоміоцитів ; справа – їх поперечний зріз

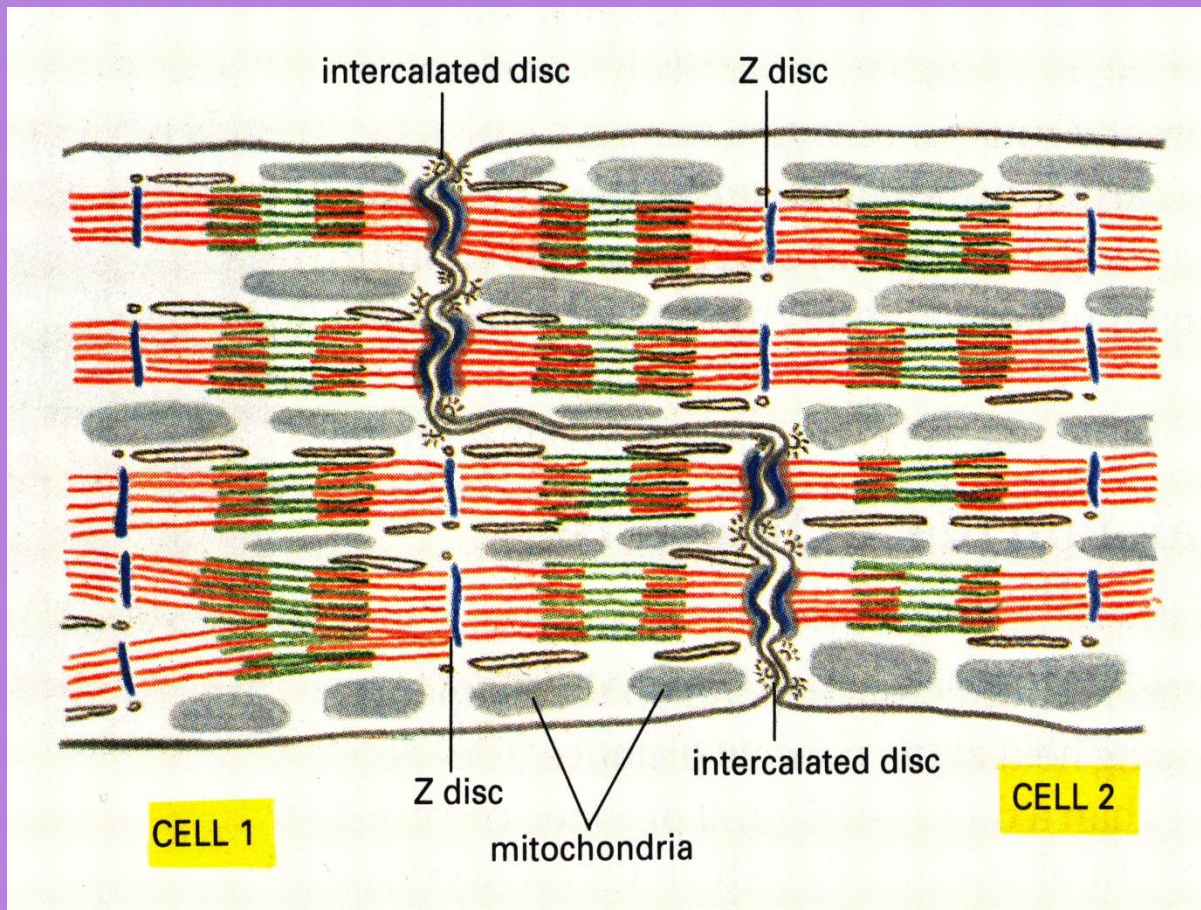
- **Структурна одиниця – кардіоміоцити** – циліндрична відросла форма
- Утворюються з спланхнотома
- Посмугованість пов'язана з міофібрилами
- Не здатні до репаративної регенерації

МІОКАРД

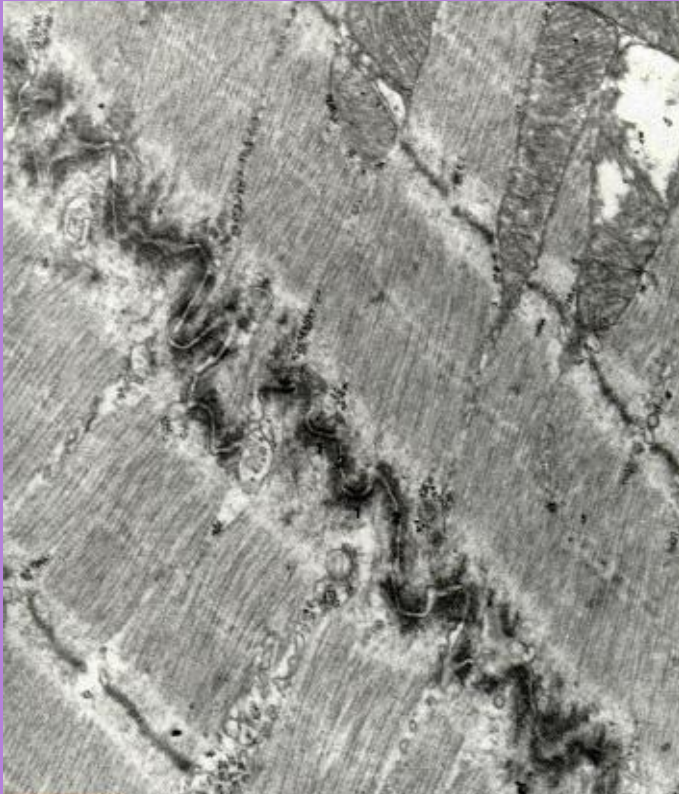

Вставні диски

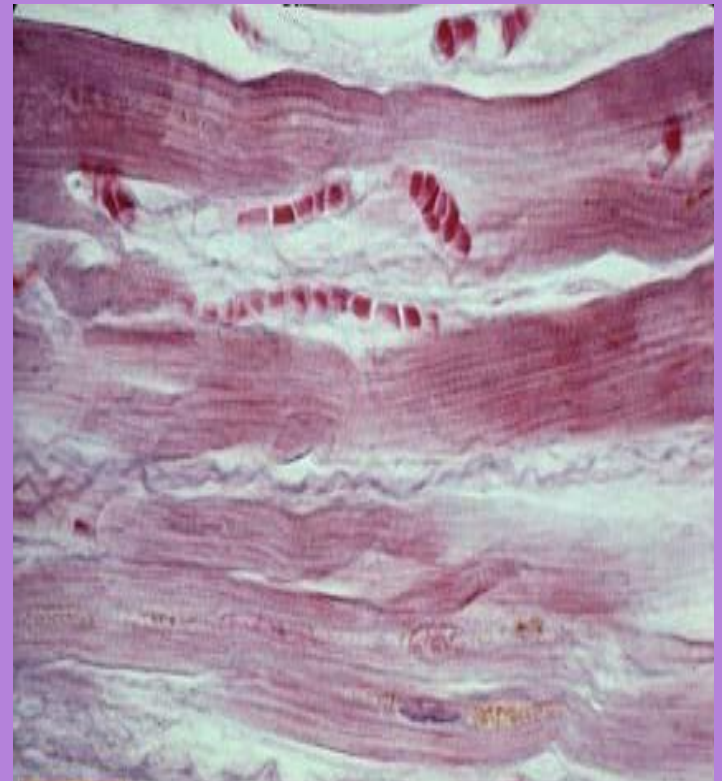
Вставні диски між кардіоміоцитами

Особливості будови кардіоміоцитів

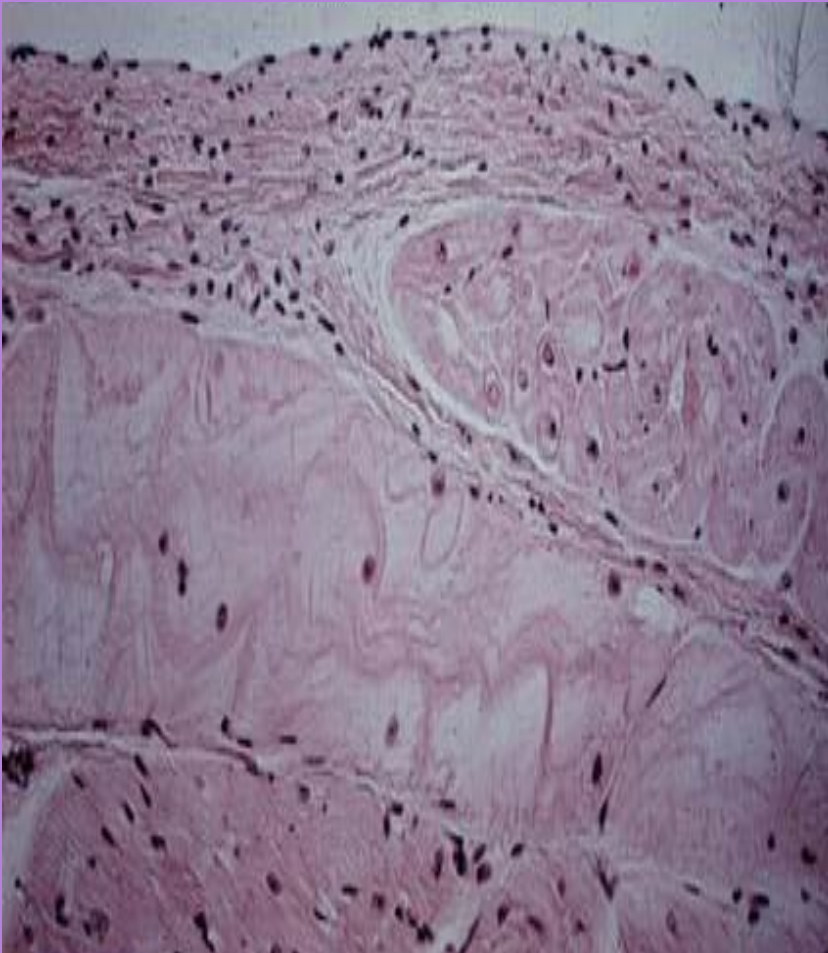

- Наявність вставних дисків - місця поєднання сусідніх кардіоміоцитів
- Ядра в центрі клітини

- Наявність анастомозів – відростки кардіоміоцитів

Провідні серцеві міоцити проводять збудження до робочих кардіоміоцитів

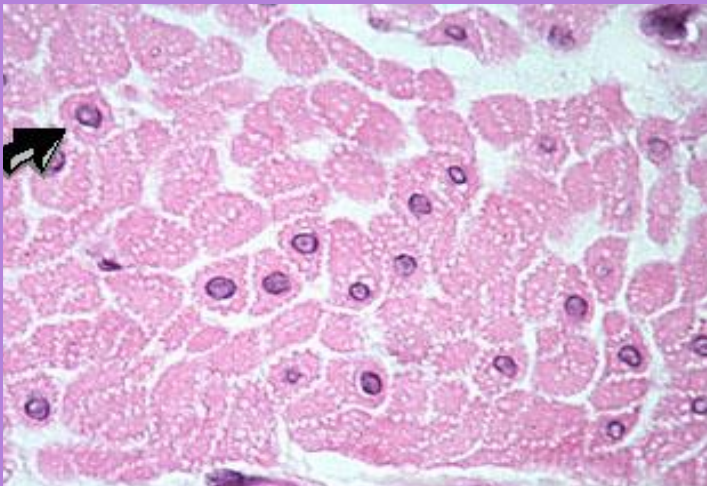
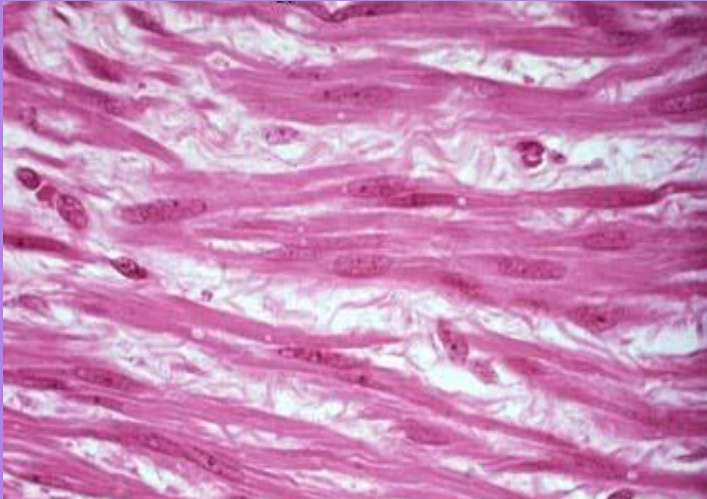

- На відміну від робочих кардіоміоцитів мають менше міофібрил і менш впорядковане їх розміщення. Саркоплазматична сітка розвинена слабо, Т-система відсутня, є багато піноцитозних пухирців та багато глікогенових включень.

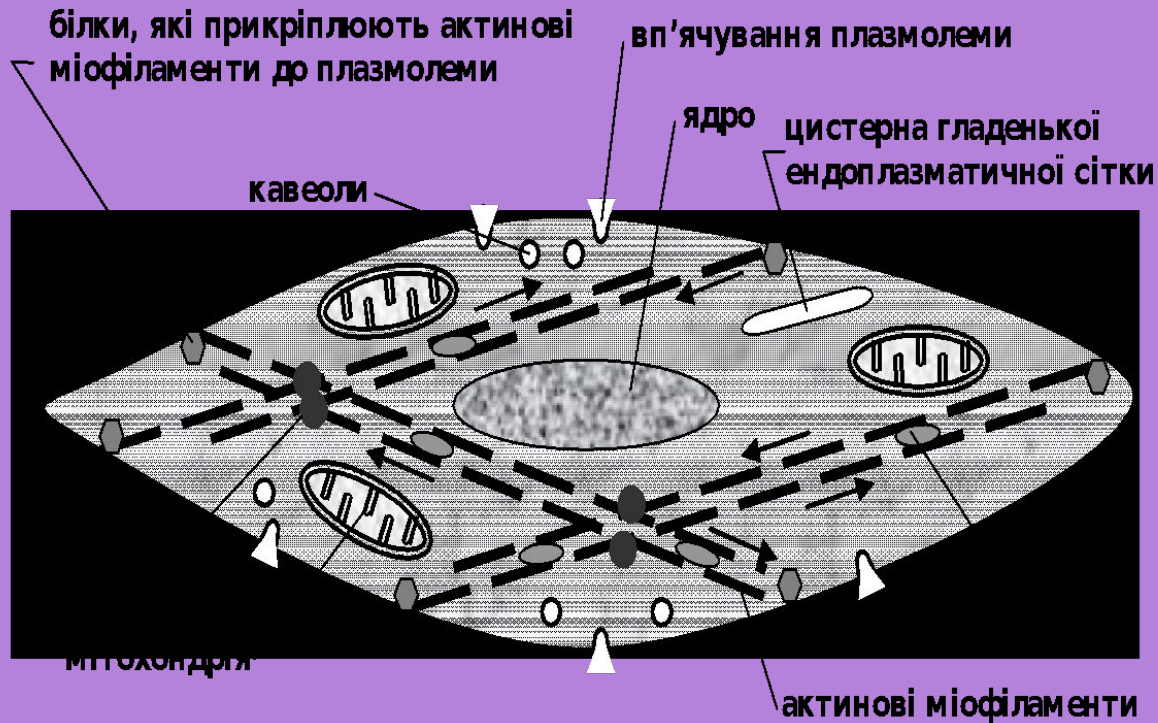
Непосмуговані міоцити

зліва – продольний зріз міоцитів; справа – їх поперечний зріз

- **Структурна одиниця** – міоцит веретеновидної форми чи відросчастої
- Походження різне
- Зустрічаються в порожнистих органах та судинах
- Серед зрілих форм є молоді міоцити здатні до регенерації
- У цитоплазмі є стабільні актинові міофіламенти, тоді як міозинові збираються під час скорочення

Механізм скорочення непосмугованих міоцитів

Стрілками вказано напрямок переміщення актинових міофіламентів при скороченні міоцита.